

FINANČNI TRGI IN INSTITUCIJE

Zavarovalnice in lizing podjetja

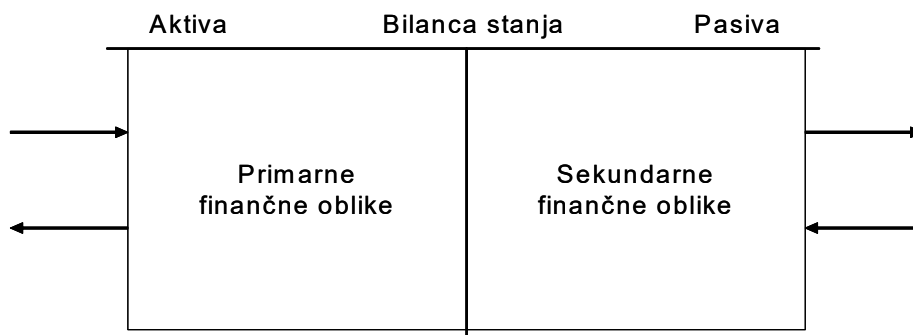
Zavarovalnice

Zavarovalnice: pregled

- Zavarovalnice kot finančni posredniki
- Zavarovalnica in zavarovanje: osnovni pojmi
- Osnovne pravine zavarovanja
- Zakaj se zavarujemo?
- Poslovanje zavarovalnic: osnovna načela
- Problemi zavarovalnic: napačna izbira, moralno tveganje
- Vrste zavarovanj:
 - Življenjska
 - Premoženjska in nezgodna
- Management zavarovalnic
- Zavarovalnice v Sloveniji

Zavarovalnice kot finančni posredniki

- **Finančno posredništvo zavarovalnic:**
 - transformacija (preoblikovanje) sredstev (asset transformation)

Zavarovalnica in zavarovanje: osnovni pojmi (1)

➤ Zavarovanje:

- Prerazporeditev tveganj, ki so jim izpostavljeni posamezni zavarovanci, na vse zavarovance
- Različne vrste zavarovanj (npr. življenjska, premoženjska,...)

➤ Zavarovalnica (insurance company):

- podjetje, ki prevzema tveganje od zavarovancev v zameno za plačilo zavarovalne premije (premium)
- Različne vrste zavarovalnic

Zavarovalnica in zavarovanje: osnovni pojmi (2)

➤ Zavarovalne premije:

- prihodki zavarovalnice, ki omogočajo:
 - kritje / izplačilo nastalih škod
 - Kritje stroškov poslovanja + dobiček zavarovalnice

➤ Zavarovalna pogodba:

- Pogodba pri kateri je obveznost ene stranke določena in znana, obveznost druge pa je odvisna od nekih prihodnjih in negotovih dogodkov.

➤ **Zavarovalni / škodni dogodek:**

- Dogodek katerega posledica je škoda na zavarovanem predmetu
- Vzrok za škodo je tveganje krito v pogodbi
- Mora biti slučajen (negotov)

➤ **“Zakon velikih števil”:**

- Nujno veliko število zavarovancev ($\Sigma \text{premijs} \geq \Sigma \text{škod}$)
- Možno oceniti verjetnost nastanka slučajnih škodnih dogodkov

➤ **Pri vsakem zavarovanju:**

- **Predmet** (objekt) zavarovanja
- **Tveganje** (za katero je zavarovanec zavarovan)
- **Čas** trajanja zavarovanja
- Oblika **škodnega kritja** (npr. celotna škoda)

➤ **Zavarovanje možno:**

- Škodni dogodek v prihodnosti negotov in neodvisen od zavarovalčeve volje
- Tveganje je mogoče ovrednotiti (ocena verjetnosti)
- Škodo je mogoče oceniti

➤ Zakaj se ljudje zavarujemo?

- V življenju posameznika: $\Sigma(\text{plačane premije}) > \Sigma(\text{nastale škode})$
- večina: nenaklonjena tveganju (risk-averse):
 - **negotovost** (malo verjetno) velike škode
 - **gotovost** plačila (relativno) majhne premije

➤ Svet brez zavarovalnic / zavarovanj?

- Vsak posameznik oblikuje rezerve za morebitne škode v prihodnosti (npr. požar, potres,...)
- Oblikovane rezerve morajo biti:
 - Dovolj **velike** – problemi: katastrofične škode, postopnost,...
 - Vedno **likvidne** (t.j. dolgoročne investicije niso možne!)

➤ Razmerje med zavarovancem (insured)
in upravičencem (beneficiary):

- Zavarovanec = stranka krita z zavarovanjem
- Upravičenec = stranka, ki prejme zavarovalnino, v primeru, če utrpi škodo

➤ Zavarovanec mora zagotoviti zavarovalnici popolne in
natančne informacije➤ Zavarovanec ne sme imeti dobička v primeru izplačila
zavarovalnine

Poslovanje zavarovalnic: osnovna načela (2)

- Če nekdo tretji poravna zavarovancu škodo, se obveznost zavarovalnice zmanjša za ta znesek
- Zavarovalnica mora imeti veliko število zavarovancev (porazdelitev tveganj na veliko število zavarovalnih polic)
- Izguba mora biti takšna, da se lahko ovrednoti
- Zavarovalnica mora biti zmožna oceniti verjetnost za nastanek škode.

Poslovanje zavarovalnic: problemi zavarovalnic

- Pomen **osnovnih načel** – če ne:
 - Možne špekulacije
 - Zavarovalnice lahko (množično!) izigrane in ne morejo zagotavljati zavarovalnih storitev tistim, ki jih resnično potrebujejo
- Glavni problem zavarovalnic
= **problem asimetričnih informacij** (asymmetric information):
 - Problem neprave (napačne) izbire (adverse selection problem)
 - Problem moralnega tveganja (moral hazard problem)

➤ Problem napačne (neprave) izbire:

- Kdo se bo najbolj verjetno zdravstveno zavaroval?
- Kdo se bo najbolj verjetno zavaroval proti poplavam?

➤ Implikacija za zavarovalnice:

- Verjetnost škodnega dogodka za celotno populacijo bo drugačna (manjša) kot verjetnost za populacijo kupcev zavarovanj
- Težave za zavarovalnico. Ali naj zavrne zavarovanja?
- Zmanjšanje problema napačne izbire! (npr. pregled)

➤ Problem moralnega tveganja:

- Vedno, ko zavarovanec ne ravna tako, da bi preprečeval nastanek škodnega dogodka (npr. nezdravo življenje, tvegana vožnja,...)
- Preprečevanje moralnega tveganja:
 - Različne oblike škodnega kritja:
 - Celotna škoda (ne deluje preventivno)
 - Sorazmerno kritje nastale škode (deluje preventivno)
 - Odbitna franšiza (deductibles) – (deluje preventivno)
 - Preventivni ukrepi (npr. namestitve alarmnih naprav)
- Ena največjih težav v zavarovalniški dejavnosti!

➤ Potrebna ≠ dejanska zavarovanja:

- Potrebna zavarovanja večja (t.j. ni vedno zavedanja o koristnosti zavarovanja)
- Visoki stroški trženja

➤ Prodaja zavarovanj – problem lojalnosti:

- Neodvisni agenti
- Ekskluzivni agenti

➤ Razvrstitev zavarovanj v **skupine zavarovanj** in **zavarovalne vrste** (Zakon o zavarovalništvu, 2. čl.):

– **Zavarovalne skupine:**

- **Premoženjska zavarovanja** (vrste 1 od 18 do) – zavarovanja, ki delno ali v celoti krijejo škode v zavarovalnih primerih uničenja, poškodovanja ali izgube premoženja
- **Življenjska zavarovanja** (vrste 19 od 24 do) – vrsta osebnih zavarovanj, pri katerih se zavarovatelj zaveže izplačati zavarovalcu oz. upravičencu določeno vsoto oz. izplačevati rento za primer zavarovančeve smrti ali doživetje

Poslovanje zavarovalnic: vrste zavarovanj (2)

– Zavarovalne vrste:

- **Življenjska zavarovanja:**

- Življenjsko zavarovanje za primer doživetja
- Življenjsko zavarovanje za primer smrti
- Rentno zavarovanje
- Življenjsko zavarovanje z vračilom premij
- Življenjsko zavarovanje vezano na enote investicijskih skladov

- **Premoženjska zavarovanja:**

- Nezgodno zavarovanje / Zdravstveno zavarovanje
- Zavarovanje požara in elementarnih nesreč
- Zavarovanje odgovornosti pri uporabi vozil
- Kreditno zavarovanje

Poslovanje zavarovalnic: vrste zavarovanj (3)

➤ Razlike med **življenjskimi** ter **premoženjskimi in nezgodnimi** zavarovanji:

- Čas trajanja zavarovalnih pogodb
- Frekvenca obnavljanja zavarovalnih pogodb
- Življenjska – en škodni dogodek, premoženjska in nezgodna – več škodnih dogodkov
- Varčevalna komponenta pri življenjskih zavarovanjih
- Možnost predvidevanja potencialne izgube

➤ **Življenjska zavarovanja – vidik zavarovanca:**

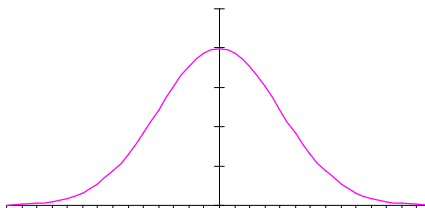
- Omogočajo razporejanje dohodkov posameznika v obdobju njegovega življenja
- Problemi brez življenjskih zavarovanj (npr. problem prihrankov če “prekratko” življenje, ali če “predolgo” življenje)

➤ **Življenjska zavarovanja - vidik zavarovalnice:**

- Visoka stopnja predvidljivosti zavarovalnih dogodkov, če velika skupina zavarovancev (zakonitost velikih števil) – npr. aktuarske tablice smrtnosti

➤ **Zakon velikih števil (law of large numbers):**

- Kadar je zavarovano veliko število posameznikov, bo verjetnostna porazdelitev škodnih dogodkov enaka normalni porazdelitvi
- Osnovna parametra normalne porazdelitve:
 - Pričakovana vrednost (expected value)
 - Standardni odklon (standard deviation)

➤ **Življenjsko zavarovanje za primer smrti (term life):**

- Izplačilo zavarovalnine upravičencu, če zavarovanec umre (zavarovanec ≠ upravičenec)
- Ni elementov varčevanja
- Ob izteku **zavarovalne dobe** ni izplačil
- Čim starejši je zavarovanec v času sklenitve zavarovanja, tem višja je premija

➤ **Življenjsko zavarovanja za primer doživetja:**

- Izplačilo zavarovalne vsote zavarovancu, če dočaka starost določeno v pogodbi

➤ **Rentno zavarovanje (annuities):**

- Zavarovanec / upravičenec pod določenimi pogoji prejema rento
- Pravica do rente se pridobi s plačilom premij(e)
- Izplačilo rente do izteka zavarovanja ali smrti
- Vrste:
 - Neodložena renta z enkratnim plačilom premije
 - Odložena renta z enkratnim plačilom premije
 - Odložena renta z letnim plačilom premije
 - Odložena renta z mesečnim plačevanjem premije
- Problem napačne izbire => različne premije

➤ Premoženjska zavarovanja:

- Zavarovanje pred tveganji, ki lahko povzročijo škode povezane z lastnino predmeta, stvari,...
- Primeri:
požarno zavarovanje, zavarovanje nevarnosti poplav, viharja, drsenja tal,..., strojelomno zavarovanje, gradbeno zavarovanje...

➤ Nezgodna zavarovanja:

- Zavarovanje odgovornosti za škodo, ki bi jo lahko zavarovanec povzročil drugim (npr. nesreča)
- Primeri:
Nezgodno zavarovanje oseb pri opravljanju poklica, nezgodno zavarovanje oseb v motornih vozilih,...

➤ Pozavarovanje (reinsurance):

- Način zmanjšanja izpostavljenosti tveganjem pri posamezni zavarovalnici
- Del prevzetega tveganja se prenese na drugo zavarovalnico (t.j. pozavarovalnico) v zameno za del zavarovalne premije

➤ Zavarovalnice kot finančni posredniki:

- Vplačane premije => oblikovanje rezervacij za kritje škod
- Naložbe v (predvsem) finančno premoženje => donosi

Bilanca stanja zavarovalnice	
Aktiva	Pasiva
Kritno premoženje	Zavarovalno-tehnične rezervacije
Drugo premoženje	Kapital

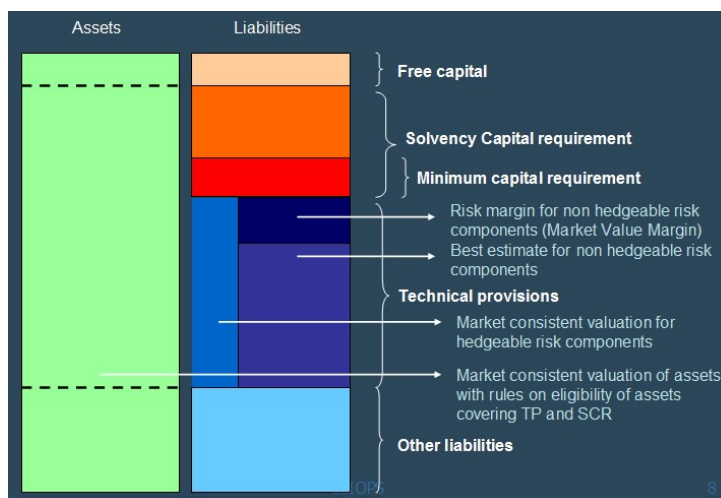
➤ Načela poslovanja: Varnost, Likvidnost, Donosnost

➤ Nujno:

- Minimiziranje tveganja napačne izbire in moralnega tveganja

➤ Regulacija:

- Kapitalska ustreznost

Management zavarovalnic: načela poslovanja (2)

➤ Delovanje managementa:

- Preudarna presoja zavarovancev (screening)
- Višina premije odvisna od tveganosti (risk based premium)
- Omejitvene zahteve (restrictive provisions)
- Preprečevanje zlorab (prevention of fraud)
- Možnost preklica zavarovanja (cancellation of insurance)
- Odbitna franšiza (deductibles)
- Sozavarovanje (coinsurance)
- Omejevanje zavarovalnih vsot (limits on the amount of insurance)

Zavarovalnice v Sloveniji: struktura trga (1)

➤ Število zavarovalnic 1991 - 2004 (vir: Zavarovalniški bilten):

Year	Total number of companies in the market*				Insurance companies with regard to various criteria								
	insurance companies	reinsurance companies	TOTAL COMPANIES	of which SIA members	with regard to law**		with regard to portfolio			by corporate status			
					operate under Insurance act (insurance comp.)	do not operate under Insurance act (other comp.)	compos-ites	life-only	property-only	joint-stock		mutuals	other
										all	majority foreign owned		
1991	7	2	9	–	7	–	7	–	–	7	1	–	–
1992	7	2	9	9	7	–	7	–	–	7	1	–	–
1993	10	2	12	12	9	1	9	–	1	10	2	–	–
1994	10	2	12	12	9	1	9	–	1	10	2	–	–
1995	13	2	15	15	10	3	9	2	2	11	2	–	2
1996	12	2	14	14	9	3	8	2	2	10	2	–	2
1997	14	2	16	16	10	4	9	3	2	12	3	–	2
1998	14	2	16	16	10	4	9	3	2	12	3	–	2
1999	14	3	17	15	10	4	9	3	2	12	3	1	1
2000	14	3	17	15	11	4	9	3	2	12	3	1	1
2001	14	2	16	14	11	3	9	3	2	12	3	1	1
2002	14	2	16	15	11	3	9	3	2	12	3	1	1
2003	15	2	17	16	12	3	9	4	2	13	4	1	1
2004	15	2	17	17	12	3	8	3	4	13	5	1	1

Zavarovalnice v Sloveniji: struktura trga (2)

Število zavarovalnih družb v posameznih letih glede na različne kriterije

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Število dejavnih družb na zavarovalnem trgu*										
– zavarovalne družbe	14	15	15	15	16	16	16	18	19	19
– pozavarovalne družbe	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
– skupaj družbe	16	17	17	17	18	18	18	20	21	21
– od tega članice SZZ	15	16	17	17	18	18	18	20	21	21
Zavarovalne družbe glede na zakon**										
– delujejo po zakonu o zavarovalništvu (zavarovalnice)	11	12	12	13	14	14	14	16	17	18
– ne delujejo po zakonu o zavarovalništvu (druge družbe)	3	3	3	2	2	2	2	2	2	1
Zavarovalne družbe glede na portfelj										
– kompozitne	9	9	8	7	8	8	8	10	10	10
– samo življenjske	3	4	3	4	4	4	4	4	5	5
– samo premoženjske	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4
Zavarovalne družbe po organizacijski obliki										
– delniške družbe	12	13	13	13	14	14	14	16	17	17
– od tega z večinskimi deležem tujega kapitala	3	4	5	4	5	5	5	7	8	9
– vzajemne družbe	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
– drugo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Podružnice zavarovalnic iz držav EU	–	–	–	2	2	2	2	3	3	3

VIR – SZZ

* Družbe, ki so delovale na trgu v posameznih letih in katerih premija za navedena leta je vključena v zavarovalno statistiko pri SZZ.

** Družbe glede na veljavni zakon o zavarovalništvu v posameznih letih.

Vir: Zavarovalniški bilten

Zavarovalnice v Sloveniji: struktura trga

Tržni deleži zavarovalnic 2011*

Skupaj	VRSTA ZAVAROVANJ		
	vsa	življenjska	neživljenjska
	100	100	100
– Triglav	33,89	33,70	33,97
– Adriatic Slovenica	12,94	2,12	17,38
– Maribor	12,84	12,64	12,92
– Vzajemna	12,15	–	17,13
– KAD oz. Modra zavarovalnica	4,93	16,95	–
– Generali	4,21	3,29	4,58
– TRIGLAV, Zdravstvena	3,91	–	5,51
– Tilia	3,85	1,72	4,72
– KD Življenje	3,05	10,43	–
– Merkur	2,32	6,76	0,50
– GRAWE	1,63	3,63	0,98
– NLE Vita	1,55	5,04	0,12
– SID – PKZ	1,03	–	1,45
– Wiener Städtische – podružnica	1,02	2,50	0,41
– Victoria – Volksbanken (ERGO – podružnica)	0,19	0,53	0,03
– Allianz – podružnica	0,13	–	0,26
– ERGO	0,17	0,59	–
– ARAG	0,11	–	0,15

VIR – SZZ

* Tržni deleži glede na skupni znesek bruto obračunanih premij 18 zavarovalnic, ki poslujejo po ZZavar (2.050.406.285 EUR).

* Tržni deleži glede na skupni znesek bruto obračunanih premij 14 zavarovalnic, ki poslujejo po ZZavar (1.771.159.970 €).

Zavarovalnice v Sloveniji – mednarodna primerjava (1)

Zavarovalna dejavnost v Sloveniji 2011 in v izbranih državah 2010

DRŽAVA*	ŠTEVILO		PREMIJE			PREMIJA NA PREBIVALCA		DELEŽ PREMIJ V BDP (%)	PREMIJA NA	
	zavarov. družb	zavarov. delavcev	vsa zavarovanja (mio €)	življenje (mio €)	delež življenja (%)	vsa zavarovanja (€)	življenje (€)		zavarovalnico (mio €)	zav. delavca (€)
Švica	151	45.659	39.997	21.828	54,7	5.071	2.775	10,0	264	873.804
Danska	184	16.773	20.917	14.938	71,4	3.761	2.696	8,9	114	1.247.064
Belgija	145	23.727	29.414	19.103	64,9	2.694	1.750	8,3	203	1.239.685
Italija	242	47.185	125.954	90.102	71,5	2.078	1.496	8,1	520	2.669.365
EU (27)**	4.896	863.494	1.035.106	637.976	61,6	2.073	1.278	8,5	212	1.191.854
Avstrija	127	26.538	16.748	7.552	45,1	1.993	999	5,9	132	631.095
Portugalska	82	11.224	16.342	12.173	74,5	1.536	1.144	9,5	199	1.455.937
Slovenija	19	6.099	2.053	599	29,2	1.000	292	5,8	108	336.613
Grčija	73	9.000	5.236	2.307	44,1	462	204	2,3	72	581.778
Madžarska	32	25.003	3.063	1.606	52,4	307	161	3,2	96	122.505
Hrvaška	23	11.085	1.269	337	26,6	287	76	2,8	55	114.479
Turčija	64	16.683	7.077	1.092	15,4	96	15	1,3	111	424.204

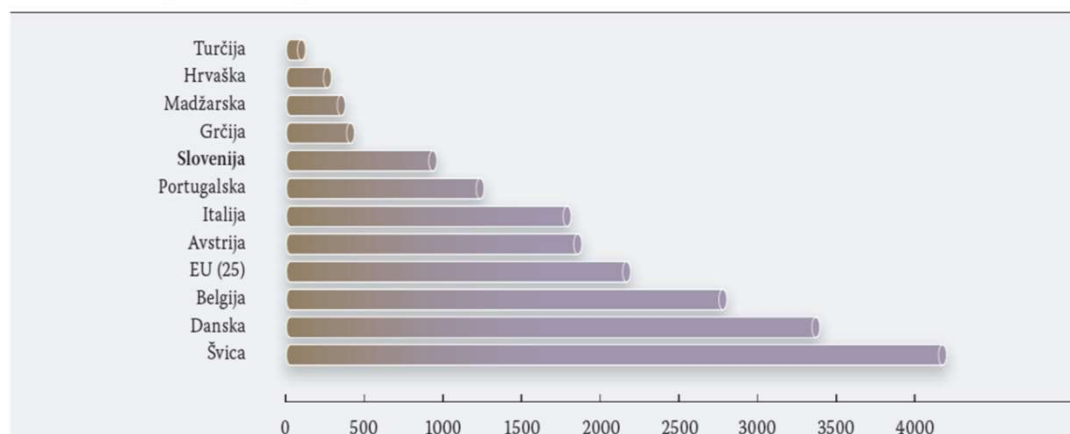
VIRI – SZZ, CEA, SURS,
EUROSTAT, HUO* vrstni red po premiji vseh zavarovanj na prebivalca
** ocena

Vir: Zavarovalniški bilten

Zavarovalnice v Sloveniji – mednarodna primerjava (2)

Zavarovalna premija na prebivalca (za SLO 2007, druge države 2006)

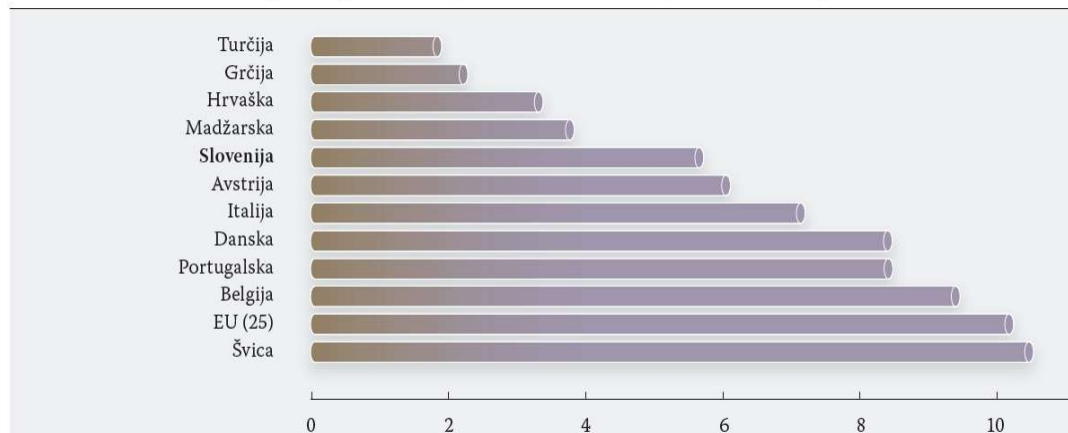
€/prebivalca

Viri: SZZ, CEA, Statistični urad RS, Hrvatski ured za osiguranje

Vir: Zavarovalniški bilten

Delež zavarovalnih premij v BDP (za SLO 2007, za druge države 2006)

Viri: SZZ, CEA, Statistični urad RS, Hrvatski ured za osiguranje

Vir: Zavarovalniški bilten

➤ Nadzor delovanja zavarovalnic:

- Agencija za zavarovalni nadzor (AZN):
<http://www.a-zn.si>
- Seznam zavarovalnic in posli ki jih opravljajo:
<http://www.a-zn.si/slo/client/default.asp?r=-1&n=351&s=-1&p=insurance>
- Pregled zavarovalnih vrst:
<http://www.a-zn.si/slo/client/default.asp?r=-1&n=349&s=-1&p=policies>

➤ Zavarovalništvo po vstopu v EU:

- Smernice EU na področju zavarovalništva
- CEIOPS – Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors

Lizing dejavnost

Lizing - opredelitev

➤ Lizing:

- ang. *to lease* – dati v najem, najeti
- Lizing / leasing; najem (računovodska opredelitev); zakup (uredba o klasifikaciji dejavnosti)

➤ Opredelitev lizinga:

- Je oblika financiranja nakupa, pri kateri lizingodajalec (ang. lessor) kupi predmet lizinga po izbiri lizingojemalca (ang. lessee) ter mu ga izroči v uporabo
- Lizingojemalec plačuje najemnino v skladu z lizing pogodbo
- V času trajanja lizing pogodbe je lastnik predmeta, ki je dan v lizing, lizingodajalec
- Ob izteku pogodbe lahko lizingojemalec predmet pogodbe tudi odkupi

Vrste lizinga (1)

➤ Operativni lizing / poslovni najem:

- Zagotavlja financiranje in vzdrževanje predmeta lizinga
- Stroški financiranja, vzdrževanja, zavarovanja,... so vključeni v lizing obroke
- Najpogostejše v rabi za podjetja, samostojne podjetnike, manj za fizične osebe
- Trajanje lizing pogodbe krajše od ekonomske življenjske dobe predmeta:
 - => stroški opreme praviloma niso v celoti pokriti z obroki lizinga
 - => lizingodajalec obnovi lizing (večkratni lizing) ali predmet odproda
- Možnost preklica pogodbe za lizingojemalca in vrnitev predmeta (npr. predmeta ne potrebuje iz poslovnih razlogov, zaradi tehnološke zastarelosti,...)
- Operativni lizing z vključenimi dodatnimi storitvami (full service leasing)
 - npr. pri najemu avtomobilov

Vrste lizinga (2)

➤ Finančni lizing:

- Ne zagotavlja storitev vzdrževanje lizingojemalcu
- Lahko obstajajo omejitve glede preklica finančnega lizinga (odvisno od lokalne zakonodaje!)
- Seštevek obrokov lizinga v lizingodajalcu v celoti povrne nabavno ceno in zagotavlja zahtevano donosnost
 - Zahtevana donosnost pribl. enaka obrestni meri v primeru zadolžitve
- Lizingojemalec nosi stroške vzdrževanja, morebitnih davkov, zavarovanj,...
- Pogosto: lizingojemalec izbere predmet lizinga pri prodajalcu (npr. oprema) in nato dogovor z lizingodajalcem o izvedbi lizinga
- Ob izteku lizing pogodbe možnost odkupa lastniške opcije (do poplačila lizing obrokov je pravni lastnik predmeta lizingodajalec)

Vrste lizinga (3)

➤ Prodaja in povratni lizing (ang. sale and lease back):

- Lizing namenjen novim in manjšim podjetjem, ki težje pridejo do ugodnih virov financiranja (predmet lizinga / osnovno sredstvo kot zavarovanje lizing posla)
- Potek in značilnosti:
 - Lastnik predmeta lizinga proda predmet lizingodajalcu za dogovorjeno kupnino, ta pa ga isti osebi (prodajalcu) odda v najem po principu finančnega ali operativnega lizinga
 - Pravno lastništvo s prodajo preide na lizing podjetje, ekonomski uporabnik ostane lizingojemalec
- Namen / učinek:
 - podjetje pridobi dodatna finančna sredstva za financiranje obratnih sredstev, nove investicije, refinanciranje drugih virov, ...

Pomen lizinga

Tabela 5.1: Pregled slovenskega finančnega sektorja glede na bilančno vsoto

	Bil. vsota (v mio EUR)			St. rasti (v %)		Delež v BDP (v %)		
	2007	2008	2009	2008	2009	2007	2008	2009
Denarne fin. institucije ¹	42.598	47.948	51.824	12,6	8,1	123,2	129,1	148,5
Nedenarne fin. institucije	16.388	14.925	16.030	-8,9	7,4	47,4	40,2	45,9
zavarovalnice ²	5.035	5.151	5.680	2,3	10,3	14,6	13,9	16,3
pokojske družbe/skladi ³	1.001	1.041	1.296	4,0	24,5	2,9	2,8	3,7
investicijski skladi	4.138	1.912	2.234	-53,8	16,8	12,0	5,1	6,4
lizijska podjetja ⁴	5.348	6.144	6.144	14,9	-	15,5	16,5	17,6
BPH, DZU in drugi ⁴	867	676	676	-22,0	-	2,5	1,8	1,9
Skupaj	58.986	62.872	67.854	6,6	7,9	170,6	169,3	194,5

Opombe: Podatki za finančne institucije, ki niso banke, zavarovalnice, pokojninske družbe ali pokojninski in investicijski skladi, so na podlagi šifranta SKD 2008 pridobljeni iz AJPEŠ-ove baze zaključnih računov.

¹ Denarne finančne institucije ne vključujejo centralne banke.

² Bilančna vsota pozavarovalnic po podatkih za konec tretjega četrtletja 2009.

³ Med pokojninskimi skladi je upoštevan tudi Prvi pokojninski sklad.

⁴ Bilančna vsota v letu 2009 po podatkih za konec leta 2008.

Vir: Banka Slovenije, AZN, ATVP, AJPEŠ

BS, Poročilo o finančni stabilnosti, maj 2010

Pomen lizinga

Tabela 4.1: Pregled slovenskega finančnega sektorja glede na bilančno vsoto

	Bil. vsota (v mio EUR)			Struktura (v %)			Delež v BDP (v %)			St. rasti (v %)	
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2011	2012
Denarne fin. institucije ¹	50.760	48.592	45.460	75,9	76,1	74,8	143,8	134,3	128,2	-4,3	-6,4
Nedearne fin. institucije	16.160	15.223	15.331	24,1	23,9	25,2	45,8	42,1	43,2	-5,8	0,7
zavarovalnice	6.059	6.108	6.762	9,1	9,6	11,1	17,2	16,9	19,1	0,8	10,7
pokoji, družbe/skladi ²	1.538	1.518	1.491	2,3	2,4	2,5	4,4	4,2	4,2	-1,3	-1,8
investicijski skladi	2.294	1.816	1.835	3,4	2,8	3,0	6,5	5,0	5,2	-20,8	1,0
liziška podjetja	5.731	5.277	4.817	8,6	8,3	7,9	16,2	14,6	13,6	-7,9	-8,7
BPH, DZU in drugi	538	504	426	0,8	0,8	0,7	1,5	1,4	1,2	-6,4	-15,5
Skupaj	66.920	63.814	60.791	100,0	100,0	100,0	189,5	176,4	171,4	-4,6	-4,7

Opombe: Podatki za liziška podjetja, BPH, DZU in drugi so na podlagi šifrant SKD 2008 pridobljeni iz Ajpesove baze zaključnih računov. Podatki za liziška podjetja vključujejo vsa podjetja, ki so po SKD 2008 vključena pod Dejavnost finančnega zakupa, šifra dejavnosti K64.91.

¹ Denarne finančne institucije ne vključujejo centralne banke.

² Med pokojninskimi skladi je upoštevan tudi Prvi pokojninski sklad.

Vir: Banka Slovenije, AZN, ATVP, AJPEŠ

Poročilo o finančni stabilnosti, Banka Slovenije, 2013

Uspešnost liziških podjetij in viri financiranja

Tabela 7.8: Uspešnost liziških podjetij in viri financiranja

						Stopnje rasti (v %)				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
Bilančna vsota (v mio EUR)	2.669	3.162	4.052	5.328	6.144	51,1	18,4	28,1	31,5	15,3
Kapital (v mio EUR)	177	212	287	318	324	46,2	19,5	35,5	10,7	1,9
Celotni dobiček oziroma izguba (v mio EUR)	45	48	55	61	30	39,5	8,0	13,2	11,1	-50,7
ROA – donos na sredstva (v %)	2,0	1,7	1,5	1,3	0,5					
ROE – donos na kapital (v %)	30,0	24,8	21,9	20,1	9,3					
Finančne in poslovne obveznosti (v mio EUR)	2.468	2.934	3.738	4.976	5.777	32,4	18,9	27,4	33,1	16,1
obveznosti do bank in podjetij v sk. (v %)	81	83	94	94	96	49,1	20,7	44,5	34,3	18,0
obveznosti do tujine (v %)	79	78	74	72	73	52,8	17,6	21,2	28,5	17,9
Obveznosti do tujine/pasiva (v %)	-72,9	-72,4	-68,5	-66,9	-68,4					

Opomba: Podatki iz računovodskih izkazov vključujejo vsa podjetja, ki so po SKD 2008 vključena pod Dejavnost finančnega zakupa, šifra dejavnosti K64.91 (SKD 2002: J65.21). Od leta 2006 naprej so zaključni računi podjetij sestavljeni po novih Slovenskih računovodskih standardih (SRS 2006).

Vir: AJPEŠ

BS, Poročilo o finančni stabilnosti, maj 2010

Tabela 6.9: Uspešnost liziških podjetij in viri financiranja

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Stopnje rasti (v %)				
							2008	2009	2010	2011	2012
Bilančna vsota (v mio EUR)	4.748	5.620	5.663	5.427	5.088	4.842	18,4	0,8	-4,2	-6,2	-4,8
Kapital (v mio EUR)	234	267	200	205	204	114	14,2	-25,2	2,4	-0,3	-43,9
Celotni dobiček oziroma izguba (v mio EUR)	47	29	-33	-30	-19	-121	-38,5	-215,3	-189,1	-165,2	-727,3
ROA – donos na sredstva (v %)	1,1	0,6	-0,6	-0,5	-0,4	-2,4					
ROE – donos na kapital (v %)	21,4	11,5	-14,2	-14,6	-9,4	-76,0					
Finančni vzvod (v %)	19	20	27	25	24	41					
Finančne in poslovne obveznosti (v mio EUR)	4.486	5.314	5.427	5.179	4.843	4.681	18,5	2,1	-4,6	-6,5	-3,3
obveznosti do bank in podjetij v skupini/bilančna vsota (v %)	94	95	96	95	95	97					
Naložbene nepremičnine	538	560	580	836	929	1.118	4,1	3,6	44,0	11,2	20,3
naložbene nepremičnine/sredstva (v %)	11	10	10	15	18	23					
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb (v mio EUR)	2	10	120	167	127	157					

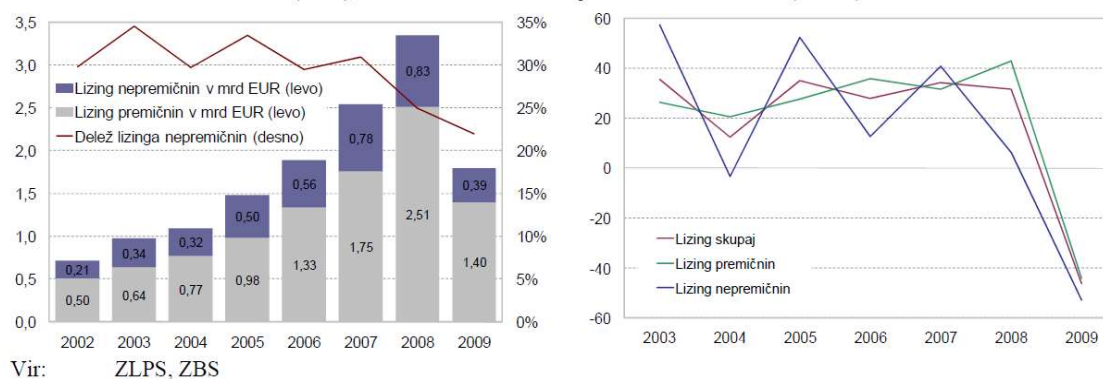
Opomba: Podatki iz računovodskih izkazov vključujejo liziška podjetja, ki so vključena v poročanje Banki Slovenije.

Vir: AJ PES

Poročilo o finančni stabilnosti, Banka Slovenije, 2013

Obseg in struktura liziških poslov

Slika 7.25: Obseg odobrenih liziških poslov v mrd EUR,⁴⁸ delež lizinga nepremičnin v odstotkih (levo), letne rasti liziške dejavnosti v odstotkih (desno)

Vir: ZLPS, ZBS

BS, Poročilo o finančni stabilnosti, maj 2010

Uporaba lizinga v Sloveniji (1)

v mio EUR

A. SKUPAJ

A. SKUPAJ		Vred LOK								
		SKUPNI PROMET								
		nabavna vrednost	RANG	TD %	financirana vrednost	RANG	TD %	št. pogodb	RANG	TD %
	HYPO LEASING	1,072.86 €	1	37.53%	958.23 €	1	38.68%	17,836	2	14.91%
	SKUPINA SKB	342.37 €	2	11.98%	301.81 €	2	12.18%	16,999	3	14.21%
	SUMMIT	229.44 €	3	8.03%	199.01 €	3	8.03%	44,167	1	36.93%
	SKUPINA NLB LEASING	220.10 €	4	7.70%	184.56 €	4	7.45%	6,324	6	5.29%
	PORSCHE LEASING	182.40 €	5	6.38%	148.27 €	5	5.99%	11,227	4	9.39%
	DAIMLER AC LEASING	147.52 €	6	5.16%	128.68 €	6	5.19%	5,733	7	4.79%
	UNICREDIT leasing	128.25 €	7	4.49%	97.99 €	9	3.96%	1,561	9	1.31%
	VBS LEASING+VBS HIŠA	123.44 €	8	4.32%	92.90 €	10	3.75%	7,729	5	6.46%
	SKUPINA KBM LEASING	120.50 €	9	4.22%	113.53 €	7	4.58%	891	13	0.74%
	SPARKASSEN / IMMORENT	119.56 €	10	4.18%	106.84 €	8	4.31%	1,005	11	0.84%
	FINOR	43.54 €	11	1.52%	35.69 €	11	1.44%	975	12	0.82%
	VOGO LEASING	28.20 €	12	0.99%	23.55 €	13	0.95%	789	14	0.66%
	PROBANKA LEASING	27.92 €	13	0.98%	25.73 €	12	1.04%	270	17	0.23%
	ALEASING	25.24 €	14	0.88%	21.20 €	14	0.86%	1,897	8	1.59%
	BKS-LEASING	21.03 €	15	0.74%	17.59 €	15	0.71%	364	15	0.30%
	MICRA T	14.77 €	16	0.52%	11.56 €	16	0.47%	1,534	10	1.28%
	VBKS LEASING	11.57 €	17	0.40%	9.87 €	17	0.40%	304	16	0.25%
	ATKA	0.00 €	N.P.	0.00%	0.00 €	N.P.	0.00%	0	N.P.	0.00%
	AVTOTEHNA leasing	0.00 €	N.P.	0.00%	0.00 €	N.P.	0.00%	0	N.P.	0.00%
	INTERRA	0.00 €	N.P.	0.00%	0.00 €	N.P.	0.00%	0	N.P.	0.00%
	KOVINTRADE	0.00 €	N.P.	0.00%	0.00 €	N.P.	0.00%	0	N.P.	0.00%
	RAIFFEISEN	0.00 €	N.P.	0.00%	0.00 €	N.P.	0.00%	0	N.P.	0.00%
	SKUPAJ	2,858.71 €		100.00%	2,477.01 €		100.00%	119,605		100.00%

Vir: ZBS

Uporaba lizinga v Sloveniji (2)

v mio EUR

B. FINANČNI LEASING

	FINANČNI LEASING					
	nabavna vrednost	%	financirana vrednost	%	št. pogodb	%
ALEASING	24,51 €	1,22%	20,48 €	1,23%	1,846	3,43%
BKS-LEASING	19,16 €	0,95%	15,81 €	0,95%	316	0,59%
DAIMLER AC LEASING	98,30 €	4,90%	80,47 €	4,84%	3,649	6,78%
FINOR	37,63 €	1,87%	29,91 €	1,80%	735	1,37%
HYPO LEASING	880,62 €	43,88%	767,67 €	46,19%	15,190	28,24%
SKUPINA KBM LEASING	85,31 €	4,25%	78,34 €	4,71%	678	1,26%
SKUPINA NLB LEASING	159,51 €	7,95%	125,09 €	7,53%	5,325	9,90%
MICRA T	12,24 €	0,61%	9,09 €	0,55%	1,160	2,16%
PORSCHE LEASING	22,86 €	1,14%	19,58 €	1,18%	1,681	3,12%
PROBANKA LEASING	12,82 €	0,64%	10,63 €	0,64%	224	0,42%
SKUPINA SKB	151,16 €	7,53%	110,69 €	6,66%	4,836	8,99%
SPARKASSEN / IMMORENT	116,61 €	5,81%	103,97 €	6,26%	964	1,79%
SUMMIT	115,52 €	5,76%	85,84 €	5,16%	7,214	13,41%
UNICREDIT leasing	115,05 €	5,73%	84,89 €	5,11%	1,427	2,65%
VBKS LEASING	11,25 €	0,56%	9,56 €	0,58%	285	0,53%
VBS LEASING+VBS HIŠA	116,89 €	5,82%	87,13 €	5,24%	7,501	13,94%
VOGO LEASING	27,55 €	1,37%	22,98 €	1,38%	767	1,43%
SKUPAJ	2,006,99 €	100,00%	1,662,13 €	100,00%	53,798	100,00%

Vir: ZBS

Uporaba lizinga v Sloveniji (3)

v mio EUR

D. OPERATIVNI LEASING

	OPERATIVNI LEASING					
	nabavna vrednost	TD %	financirana vrednost	%	št. pogodb	%
ALEASING	0.34 €	0.09%	0.33 €	0.09%	17	0.14%
BKS-LEASING	1.23 €	0.33%	1.14 €	0.32%	46	0.38%
DAIMLER AC LEASING	30.21 €	8.22%	29.20 €	8.13%	1,404	11.60%
FINOR	1.71 €	0.47%	1.58 €	0.44%	99	0.82%
HYPO LEASING	161.53 €	43.93%	159.85 €	44.50%	2,573	21.25%
SKUPINA KBM LEASING	3.14 €	0.85%	3.14 €	0.87%	125	1.03%
SKUPINA NLB LEASING	16.03 €	4.36%	15.34 €	4.27%	694	5.73%
MICRA T	2.07 €	0.56%	2.05 €	0.57%	159	1.31%
PORSCHE LEASING	50.11 €	13.63%	47.16 €	13.13%	2,384	19.69%
PROBANKA LEASING	4.93 €	1.34%	4.93 €	1.37%	40	0.33%
SKUPINA SKB	5.83 €	1.59%	5.74 €	1.60%	224	1.85%
SPARKASSEN / IMMORENT	0.98 €	0.27%	0.90 €	0.25%	37	0.31%
SUMMIT	68.85 €	18.73%	68.10 €	18.96%	3,905	32.26%
UNICREDIT leasing	13.18 €	3.58%	13.08 €	3.64%	132	1.09%
VBKS LEASING	0.32 €	0.09%	0.31 €	0.09%	19	0.16%
VBS LEASING+VBS HIŠA	6.55 €	1.78%	5.77 €	1.61%	228	1.88%
VOGO LEASING	0.65 €	0.18%	0.57 €	0.16%	20	0.17%
SKUPAJ	367.66 €	100.00%	359.19 €	100.00%	12,106	100.00%

Vir: ZBS